

E-mail se zaručeným elektronickým podpisem

9. 8. 2025

Vyjádření Děti Země k e-mailům obce Horní Lapač z 30. 7. 2025 a z 31. 7. 2025 a k výzvě obcí Horní Lapač a Martinice a města Fryšták ze dne 31. 7. 2025 o dálnici D4901 Hulín – Fryšták

Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu (dále jen Děti Země) dne **30. 7. 2025** a dne **31. 2025** obdržely od obce Horní Lapač e-maily s otázkami o situaci při povolování, výstavbě a provozování dálnice D4901 Hulín – Fryšták.

Děti Země dne **4. 8. 2025** obdržely do své DS od obce Horní Lapač výzvu ze dne **31. 7. 2025** obce a obce Martinice a města Fryšták s dalšími otázkami k dálnici D4901 Hulín – Fryšták.

Děti Země níže zasílají své vyjádření.

1. Úvod

1.1. **Proces EIA:** Dálnice D4901 dne 6. 12. 2001 získala stanovisko EIA, které bylo nahrazené závazným stanoviskem EIA ze dne 22. 11. 2016, které platilo do 22. 11. 2021, neboť ČR, tj. hlavně ŘSD a MD, se zavázala, že během těchto pěti let budou vydána všechna potřebná územní a stavební rozhodnutí. To se ale hlavně vinou ŘSD nestalo.

1.2. **Územní řízení:** MěÚ Holešov dne 15. 11. 2004 pro asi 190 stavebních objektů (SO) vydal územní rozhodnutí, které bylo vydáno nezákonně, neboť chyběly průzkumy s vlivy na cenné druhy živočichů. MěÚ Holešov dne 19. 5. 2020 vydal změnu č. 1 a č. 2 (včetně SO 189.1 a SO 189.2) územního rozhodnutí, které bylo vydáno nezákonně, jak dokládá zrušující rozsudek Krajského soudu v Brně. KÚ ve Zlíně dne 19. 11. 2021 vydal změnu č. 3 územního rozhodnutí, které bylo vydáno podle zákona, jak dokládá zamítavý rozsudek Krajského soudu v Ostravě.

1.3. **Stavební řízení:** Ministr dopravy Karel Havlíček dne 5. 11. 2021 potvrdil stavební povolení pro 62 SO, které bylo vydáno nezákonně, jak dokládá zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu. Navíc před tím bylo Městským soudem v Praze dne 14. 12. 2011 zrušeno jiné dílčí stavební povolení jiného ministra dopravy.

ŘSD dále zaslalo min. 5 žádostí o vydání povolení dalších 30 SO, přičemž spolky byly nezákonným způsobem vyřazené z řízení o povolení 1 SO 327 (MěÚ Holešov, zrealizováno), 1 SO 189.2 (MM Zlín, zrealizováno), 8 SO (MěÚ Holešov), 9 SO (MěÚ Holešov) a 11 SO (DESÚ), neboť údajně skončila platnost závazného stanoviska EIA.

Dále Ministerstvo dopravy dne 19. 5. 2025 potvrdilo stavební povolení pro 3 SO, které se nacházejí na konci dálnice D4901 (SO 189.101, SO 189.226 a SO 189.301), přičemž je stále platné.

Soudy ovšem nezákonně vyloučení spolků ze dvou stavebních řízení rozsudky zamítly, což se týká jak povolení 11 SO (včetně SO 189.1 s provizorním napojením délky 196 metrů na SO 189.2), takže Ministerstvo dopravy dne 8. 7. 2025 toto stavební povolení zrušilo a DESÚ dne 29. 7. 2025 stavební řízení zastavilo, tak povolení 1 SO 327, které je zrealizováno, ale není ve fázi provozu.

1.4. **Výstavba:** Dálnice D4901 z Hulína do Fryštáku délky 17,3 km se začala stavět dne 13. 12. 2021, tj. 20 let od vydání stanoviska EIA dne 6. 12. 2001, přičemž podle plánů ŘSD z 7/2024 měla být hotová do 31. 12. 2024 (<https://kraje.rsd.cz/zlinsky/dalnice-d49-je-pripravena-ke-spusteni-do-provozu-do-konce-roku-2024>). Nakonec byl dne 19. 12. 2024 zprovozněn úsek Hulín – Martinice délky asi 9,8 km. Zbývajících úsek Martinice – Fryšták délky asi 7,5 km měl být hotový do 30. 6. 2025, resp. ŘSD ve svém informačním letáku z 8/2025 uvádí termín „rok 2026“.

1.5. **Zhodnocení:** Dálnice D4901 délky 17,3 km s asi 190 SO se připravuje, schvaluje a staví od 12/2001, kdy získala stanovisko EIA, tj. zatím 23,5 roku. Dálnici má na starosti ŘSD, takže pokud nebyla zprovozněná ani do 30. 6. 2025, tak je hlavním viníkem, neboť rozhodovalo, která její část, jak a kdy se bude připravovat, která její část a jak získá nějaké rozhodnutí a která její část a kdy se začne stavět. Dalšími viníky průtahů i jsou stavební úřady, tj. Ministerstvo dopravy a ministři dopravy, kteří vydávali nezákonná stavební povolení, a MěÚ Holešov, MM Zlín, KÚ ve Zlíně a DESÚ, které vydávaly nezákonná rozhodnutí o umístění a o povolení části dálnice či nezákonně odmítaly účast spolků.

2. Informace o dálnici D4901

Děti Země cca od 4/2023 veřejnost informují svými tiskovými zprávami o své činnosti a o svých názorech na činnost ŘSD a stavebních úřadů při rozhodování a výstavbě dálnice D4901, jak dokládají např. tyto tiskové zprávy.

2.1. Ministerstvo dopravy požaduje pro D49 na Zlínsku nový proces EIA (TZ DZ, 09.07.2025)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=3026959>

2.2. Dálnice D4901 získala pravomocné povolení pro další tři objekty (TZ DZ, 23.05.2025)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=3019084>

2.3. Soud přiznal účast spolku Egeria ve stavebním řízení na dálnici D49 (TZ DZ, 14.05.2025)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=3017655>

2.4. Definitivní čtvrtá soudní prohra státu o dálnici D49 na Zlínsku (TZ DZ, 26.04.2025)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=3015184>

2.5. Soud uznal účast Děti Země ve stavebním řízení u části D4901 (TZ DZ, 30.12.2024)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=2995236>

2.6. Tři rozsudky o D4901 ve prospěch spolků za čtyři měsíce (TZ DZ, 22.05.2024)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=2949367>

2.7. Umístění dílčí části dálnice D49 u Hulína bylo nezákonné (TZ DZ, 12.02.2024)

<https://detizeme.cz/zprava.shtml?x=2922681>

2.8. ŘSD o dálnici D4901 rovněž informuje, např. informačními letáky, přičemž z 8/2025 je ke stažení zde:

https://letaky.rsd.cz/Upload/Stavby/731/infoletak_d49-hulin-frystak-2-cast-A5.pdf?t=2025-08-05%2018:33:10.885

3. K pozvánce na jednání dne 12. 8. 2025 o dálnici D4901

Obce Horní Lapač a Martinice společně s městem Fryšták svolaly na **12. 8. 2025** od 17 hodin do Martinic jednání o dálnici D4901, kam zvou mj. i Děti Země a spolek Egeria.

Děti Země zasílají omluvu, neboť se tohoto jednání nemohou zúčastnit. Jednak nemají o dálnici aktuální informace, které má hlavně ŘSD, a jednak své znalosti uplatnily ve správních a v soudních řízeních či ve vydaných tiskových zprávách, takže nyní čekají na postup ŘSD. Navíc v letním období mají značné množství práce při zhotovování různých náročných písemností pro úřady a soudy s pevně danými krátkými lhůtami, které je nutné přednostně řešit, a současně je náročná i jejich poradenská práce pro různé klienty, která rovněž nesnese odkladu. **Důležitější je účast ŘSD a úřadů.**

4. Vyjádření ke čtyřem otázkám ve dvou e-mailech

Děti Země níže zasílají odpovědi na 4 otázky ve dvou e-mailech, které obdržely dne 30. 7. 2025 a dne 31. 7. 2025 od obce Horní Lapač, přičemž nemohou zaručit úplnost a správnost svých odpovědí, neboť nejvíce ví ŘSD.

Otázka č. 1: Jaký je Váš názor na postavení již otevřených a provozovaných objektů dálnice D49, které byly povoleny bez platného stanoviska EIA?

Odpověď č. 1: Podle názoru Děti Země ty SO, které disponují pravomocným stavebním povolením či jsou dokonce předčasně zprovozněné, tak pro ně nové stavební řízení probíhat nebude. Ty SO, které nedisponují pravomocným stavebním povolením, což přesně ví ŘSD, tak pro ně bude probíhat opakované stavební řízení podle nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., tzn.

- ty, které se dosud nezačaly stavět, tak ty se bez nového povolení stavět nemohou,
- ty, které jsou rozestavěné, tak se zakonzervují a jen z výjimečných a z hlediska ochrany veřejných zájmů odůvodněných případů se jejich realizace dokončí, ale nezprovozní se, a
- ty, které jsou dokončené, tak jejich zprovoznění musí počkat na vydání nového stavebního povolení.

Otázka č. 2: Myslíte si, že se vztahuje požadavek nové EIA pouze na dosud nepovolené a nerealizované úseky, nebo může mít zpětný dopad i na již dokončené a zprovozněné části stavby?

Odpověď č. 2: Podle názoru Děti Země by proces EIA měl proběhnout na celou dálnici D4901 délky 17,3 km.

Prvním důkazem je rozsudek Městského soudu v Praze ze dne **19. 12. 2024, č. j. 10 A 77/2024 – 106** o zrušení rozhodnutí ministra dopravy Martina Kupky ze dne **16. 7. 2024, č. j. MD-11166/2024-220/13** o vyloučení Děti Země z řízení o povolení **11 SO** na dálnici D4901, rozsudek NSS ze dne **24. 4. 2025, č. j. 9 As 1/2025 – 56** o potvrzení tohoto rozsudku, rozhodnutí MD ze dne **8. 7. 2025, č. j. MD-11166/2024-220/50** o zrušení rozhodnutí DESÚ ze dne **8. 2. 2024, č. j. DESU/112/000797/24** o povolení 11 SO i usnesení DESÚ ze dne **29. 7. 2025, č. j. DESU/112/019028/25** o zastavení řízení o povolení 11 SO.

Druhým důkazem je rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne **14. 4. 2025, č. j. 31 A 46/2024 – 83** o zrušení rozhodnutí KÚ ve Zlíně ze dne **21. 5. 2024, č. j. KUZZL 46224/2024** o vyloučení spolku Egeria z odvolací fáze řízení o povolení **SO 327** na dálnici D4901 (pozn.: o zákonnosti rozsudku nyní pod **spis. zn. 3 As 60/2025** rozhoduje NSS, nicméně lze očekávat že tento rozsudek potvrdí).

Třetím důvodem je to, že těchto 12 SO (11 + 1) se na dálnici nachází na **různých místech**, jak dokládá tento seznam:

- SO 102 MÚK Třebětice – větev TRE3 od km 0,250
- **SO 169.3 Příjezd k ORL v km 3,040 (pozn.: předčasné užívání od 19. 12. 2024)**
- **SO 189.1 Provizorní napojení R4901 na II/490 – část ŘSD**
- **SO 313 ORL v km 3,040 (pozn.: předčasné užívání od 19. 12. 2024)**
- SO 325 ORL v km 16,550 vpravo
- SO 326 ORL v km 17,050
- **SO 327 Retenční nádrž v km 4,700 vpravo (pozn.: zrealizován)**
- SO 328 ORL v km 17,150
- **SO 701.1 PHS Třebětice R49 – TRE3 v km 4,057–4,500 vpravo (pozn.: předčasné užívání od 19. 12. 2024)**
- **SO 702 PHS Alexovice – Zahnašovice (pozn.: předčasné užívání od 19. 12. 2024)**
- SO 703.2 Protihluková stěna Horní Lapač v km 11,301 – 11,921 vlevo
- SO 703.4 Protihluková stěna Dolní Ves v km 16,360 – 16,600 vpravo

Navíc Dětem Země není známo, zda ŘSD nezatajilo další SO, které nedisponují pravomocným stavebním povolením.

Shrnutí: V novém procesu EIA pro celou dálnici D4901 bude nutné vyhodnotit vlivy na životní prostředí těch SO, které se ještě nezačaly realizovat, a také těch SO, které jsou rozestavěné a budou se dokončovat. Dále by měly být posouzeny vlivy všech SO na životní prostředí při automobilovém provozu, včetně těch SO, které jsou od 19. 12. 2024 předčasně užívané, tj. SO v úseku Hulín – Martinice délky 9,8 km (a také SO 189.2 na konci dálnice u silnice II/490).

Otázka č. 3: Zvažujete v této souvislosti nějaké právní nebo technické kroky ke zpětnému zajištění souladu stavby s právními předpisy (např. dodatečné zohlednění EIA v navazujících řízeních)?

Odpověď č. 3: Děti Země čekají na nový proces EIA pro celou dálnici D4901, nikoliv jen pro přiznaných 12 SO (11 + 1), neboť ŘSD může utajovat další SO, tzn. čekají na předložení dokumentace EIA, kterou hodlají připomínkovat.

Otázka č. 4: Je předčasné užívání SO 117 od 19. 12. 2024 v souladu s právními předpisy, i když od 22. 11. 2021 neexistuje platné závazné stanovisko EIA pro celou dálnici D4901?

Odpověď č. 4: Podle zjištění Děti Země byl SO 117 (přivaděč Holešov) povolen rozhodnutím ministra dopravy Martinem Kupkou ze dne 29. 11. 2024, č. j. MD-15109/2021 v souladu se zákonem, resp. s rozsudkem NSS ze dne 16. 5. 2024, č. j. 9 As 110/2022 – 101, přičemž DESÚ svým rozhodnutím ze dne 18. 12. 2024, č. j. R/2024/77643/6 ho dne 19. 12. 2024 uvedl do předčasného užívání, neboť byl zřejmě zrealizovaný. Tento předčasný provoz by sice neměl být zrušený, nicméně tento SO by neměl získat kolaudační souhlas, dokud nebude vydáno nové závazné stanovisko EIA pro všech asi 190 SO a nebudou provedena další příp. uložená ochranná opatření, která z procesu EIA vyplynou.

5. Vyjádření k výzvě obcí ze dne 31. 7. 20205

Děti Země zasílají odpovědi na 2 otázky ve výzvě ze dne 31. 7. 2025 obcí Horní Lapač a Martinice a města Fryšták, kterou obdržely dne 4. 8. 2025, přičemž nemohou zaručit úplnost a správnost svých odpovědí, neboť nejvíce ví ŘSD.

Děti Země úvodem upozorňují, že na dálnici D4901 nedošlo účastí spolků v povolovacích řízeních v souladu se zákonem k významným průtahům, ale došlo k nim chaotickou a amatérskou přípravou ŘSD, tj. rozdělením stavby na dílčí a často nelogické části, zasíláním neúplných žádostí a jejich změn, nečinností, včetně šíření demagogických slibů, které se opakovaně ukázaly jako nereálné. Navíc ŘSD informace o dálnici D4901 před veřejností utajovalo. Dalšími viníky průtahů byly i stavební úřady, které byly nečinné nebo opakovaně rozhodovaly v rozporu se zákonem či dokonce odmítly účast veřejnosti nejméně v pěti řízeních o povolení celkem 30 SO (1 SO + 1 SO + 8 SO + 9 SO + 11 SO).

Otázka č. 5: Proč bráníte otevření již téměř dokončené dálnice, která by znamenala okamžité odlehčení dotčeným obcím a zlepšení kvality života jejich obyvatel?

Děti Země žádnému zprovoznění dálnice D4901 nebrání, neboť nejsou její investor a ani o ní nerozhodují. Zprovoznění dálnice v demagogicky uváděných termínech mimo realitu si zabránilo samo ŘSD svou svéráznou činností a dále stavební úřady jako MěÚ Holešov, MM Zlín, DESÚ, Ministerstvo dopravy a různí ministři dopravy, včetně ministra Martina Kupky, a to svými nezákonnými postupy či nečinností. Výstavba nových silnic a dálnic se bohužel zvyšuje tlak na prodej dalších automobilů a také se zvyšují počty jízd a prodlužuje se jejich doba (jde o tzv. dopravní indukci).

Otázka č. 6: Považujete provoz desetitisíců vozidel denně centrem obcí za ekologicky příznivější variantu, než plynulý dálniční provoz mimo zastavěná území?

Po celé ČR v mnoha obcích a městech jsou vysoké dopravní intenzity. Viníky jsou řidiči, kteří si neuvědomují, že automobilismus patří mezi nejškodlivější druhy dopravy, nikoliv ti, co preferují veřejnou dopravu, cyklistiku či chůzi. Nebo dokonce ti, kteří se účastní rozhodování státní moci o stavbách a upozorňují na různé vady, na nerespektování ochrany přírody a krajiny a v řadě případů i na veřejné zdraví.

A to se týká i dálnice D4901 Hulín – Fryšták, která zasáhla do biotopů desítek zvláště chráněných druhů živočichů, zabrala cennou zemědělskou půdu, je cizorodým technickým prvkem v ploché krajině, ovlivnila vodní toky, z nichž některé musely být přeložené, jejím provozováním dochází k nadlimitním intenzitám hluku apod. Bylo proto nutné prosadit a zajistit potřebná a účinná kompenzační a zmírňující opatření, což je mj. i zásluhou spolků, které se rozhodování o dálnici účastnily, jak mj. dokládají různá správní rozhodnutí a také nejméně pět zrušujících rozsudků.

RNDr. Miroslav Patrik
statutární zástupce klubu